

מאורות השבת

שע"י המכון התורני ירושלים

בהעלותך | גליון 167 | הפקה ועריכה: הרב נעם יעקובי שליט"א וצוות המכון התורני

ניתן לקבל את העלון כל שבוע
במייל: 0527615936b@gmail.com

מן הפרשה

להערות והארות: 0527615936b@gmail.com
מתקבלות עבודות הקלדה ועימוד
במכון התורני רחוב האומן 27 ירושלים. טל: 0546371585

תלמיד אמיתי הוא זה שיודע לומר מה רבו היה אומר לו היתה שאלה זו באה לפניו

יושב במעמד שבו דורש הוא, אם אין הדברים נכונים, רבו יתקנו]. סיפרו על המהר"ל דיסקין זללה"ה שכשהיה לומד סימן אחד בספר של מחבר כלשהו, כבר היה יכול לכוון ולומר, מה יאמר מחבר זה בסוגיא פלונית, משום שכבר תפס את הלך מחשבתו. אמנם, הבנה כל כך עמוקה בדרך הלימוד של כל אדם שייכת רק אצל גדולי עולם כמו המהר"ל דיסקין, אבל לתפוס את הלך המחשבה של רבו, יכול כל אחד. כמובן, לא בזמן מועט, שכן לימדנו חז"ל שעד ארבעים שנה אין אדם עומד על דעת רבו (רש"י דברים כט, א), אבל בכל זאת הדבר שייך אצל כל אחד לפי דרגתו. ויש לומר דזהו הרמז שרמזו לנו חז"ל כאן: המנורה רומזת לחכמת התורה, שהרוצה שיחכים - ידרים, ושיעשיר - יציפין, וסימנך שולחן בצפון ומנורה בדרום (ב"ב כה, ב), שהמנורה רומזת לחכמת התורה. ורמזו לנו כאן חז"ל, שהרב צריך ללמד את תלמידו תורה עד שתהא שלהבת עולה מאליה, שיכול כבר התלמיד לחדש בעצמו, לחדש בדרך ההגיון שקיבל מרבו. ולרמז זה כיוונה התורה 'עד שתהא שלהבת עולה מאליה', ומכאן והלאה אינו צריך.

(הגאון רבי אביגדור יחזקאל הלוי נבנצל שליט"א)

"בְּהֶעֱלַתְךָ אֶת הַנֵּרוֹת" (במדבר ח, ב). ופירש רש"י, שצריך להדליק עד שתהא השלהבת עולה מאליה. ותמוה מאוד, האם לולי דרשה זו היינו חושבים שאף שהנרות דולקים, עדיין צריך הכהן להמשיך ולהדליק ולהדליק, וזה נגד כל הגיון שהוא. הלא פשיטא שאחרי שכבר עלתה השלהבת מאליה שוב אין הכהן צריך להדליק. וניתן לבאר את הענין בדרך דרש: מרן הגאון ר' חיים שמואלביץ זללה"ה אמר, שהגדר השלם של תלמיד הוא, שידע מה הרבי היה אומר לו היתה שאלה זו באה לפניו, ויודע איזו סברא היה אומר בסוגיא זו. ואף שלא שמע ממנו, כבר למד את הלך המחשבה של רבו. ובזה פירש את מה שאמרו חז"ל שרבי אליעזר לא אמר דבר שלא שמע מפי רבו, ומאידך נאמר בחז"ל שרבי אליעזר דרש דברים שלא שמעתן אוזן מעולם. ופירש שאמנם רבי אליעזר חידש, אך לפי רוח הדברים שקיבל מרבו. [אמנם ניתן ליישב באופן אחר, שכשאמרו שרבי אליעזר דרש דברים שלא שמעתן אוזן מעולם, היה באותו מעמד גם רבו, וכל הסיבה שלא אמר דברים שלא שמע מפי רבו, הוא משום שחשש שמא אין הדברים נכונים, אבל כשרבו

צלילות הדעת בכל המצבים!

הנרות, ביום השמיני לימי המילואים, מתו שני בניו. מעתה, בהחלט היה מקום לצפות, שאף אם יבצע אהרן את ההוראות היבשות כמות שהן מבלי לשנות, מכל מקום הוא לא יוכל להתרכז ולכוון את הכוונות הראויות בכל פרטיהן ודקדוקיהן בשמחה! אולם אהרן הוא לא שינה מאומה. האסון הטראגי שפקד אותו באותו היום לא גרר בעקבותיו כל שינוי בהתייחסותו כלפי המצוה ובגישתו אליה, ולא בלבד את כוונתו אפילו כהוא-זה! על כך משבחו הכתוב, ועל כך ראוי הוא אמנם לכל שבח!

(מקדש הלוי - הגאון רבי יוסף הלוי צבי דינר זצ"ל)

"וַיַּעַשׂ כֵּן אֶהֱרֹן אֶל מוֹל פְּנֵי הַמִּנְחָה הָעֹלָה נִרְתִּיחַ כְּאִשֶּׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה" (במדבר ח, ג). פירש רש"י: "ויעש כן אהרן" - להגיד שבחו של אהרן שלא שינה (ספרי). ידועה הקושיא העצומה אשר בפסוק זה, שכן לכאורה, מה שבח הוא לגבי אהרן שלא שינה מצוייו של הקב"ה? וכי היינו מעלים בדעתנו שַׁיִשְׁנָה מִמָּה שהוטל עליו לעשות? ובכלל, מדוע יִשְׁנָה? מה קושי יש בביצוע ההוראות כמות שהן - עד שהיה מקום לצפות שַׁיִשְׁנָה אהרן, וּלְשַׁבְּחוֹ כאשר לא שינה? ונראה לומר, דהנה הלא ידוע, כי באותו היום בו החל אהרן מעלה את

ואהבת לרעך כמוך

המנורה" וגו', פירש רש"י, להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. וקשה מה שבח הוא זה שלא עבר על ציווי של הקב"ה, פשיטא. או למה מגיד דוקא במצוה זו. אלא לא שינה מסוד הכוונה דמנורה המורה על האחדות והשלום, וכן היתה מדתו של אהרן 'אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבת לתורה'.

"זֶה מַעֲשֵׂה הַמִּנְחָה מִקְשָׁה זָהָב עַד יִרְכָּה עַד פְּרָחָה מִקְשָׁה הוּא" (במדבר ח, ד). כתב בשל"ה הק', המנורה צריכה להיות מקשה, דהיינו חיבור אחת, מורה על החיבור "ואהבת לרעך כמוך". "עד ירכה עד פרחא", מגדול ועד קטן. ובזה יובן מה שנאמר (א, ה) "ויעש כן אהרן אל מול פני

נסיון הפרנסה

מאמרים ואגרות ח"א ממרן הגאון רבי אלחנן וסרמן הי"ד זצ"ל - מתוך קטע ממכתב שכתב רבינו לקבוצת פועלים שומרי תורה ומצוות בארץ ישראל שחשבו להצטרף להסתדרות העובדים הכללית [או כפי שרבינו הקפיד לכתוב: "האובדים"], מתוך מחשבה שפרנסתם תלויה בכך)

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הִיד ה' תִּקְצֹר" (במדבר יא, כג). "אשר ידמה בעיניהם כי אין להם שום מקום להתפרנס זולתי ע"י התחברות להאובדים, ידעו נא בבירור כי זהו נסיון, ומנסה ה' אותם אם יוכלו לעמוד בנסיון כי הקצור קצרה יד ה' להושיעם!?" (קובץ

מן המדרש

מדרש רבה בהעלותך טו, יב

"קח את הלויים" (במדבר ח, ו). **זֶה שְׁאָמַר הַפֶּתוּב "ה' צִדִּיק יִבְחֶן וְרָשָׁע וְאֹהֵב חֶמְס שְׁנֵאָה נִפְשׁוֹ"** (תהילים יא, ה). **"ה' צִדִּיק יִבְחֶן"**, **אֵין הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲלָה אֶת הָאָדָם לְשִׁרְרָה עַד שְׂבוּחָן וּבּוֹדֵק אוֹתוֹ תַּחֲלָה, וְכִיּוֹן שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּנִסְיוֹנוֹ הוּא מַעֲלָה אוֹתוֹ לְשִׁרְרָה.**

וְכֵן אֶת מוֹצֵא בְּאִבְרָהָם אֲבִינוּ, נִסְהוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשָׂר נִסְיוֹנוֹת וְעָמַד בָּהֶן וְאַחֲרַי כֶּף בְּרָכוֹ, שְׁנֵאָמַר "וְה' בְּרַךְ אֶת אֲבְרָהָם בְּכָל" (בראשית כד, א). וְכֵן יִצְחָק, נִסְהוּ בִּימֵי אֲבִימֶלֶךְ וְעָמַד בְּנִסְיוֹנוֹ, וְאַחֲרַי כֶּף בְּרָכוֹ, שְׁנֵאָמַר "וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאֶרֶץ הַחֵיָא וַיְבָרְכֵהוּ ה'". (בראשית כו, יב). וְכֵן יַעֲקֹב אֲבִינוּ, נִסְהוּ בְּכָל אוֹתֵן הַצָּרוֹת, בַּעֲשׂוֹ, בְּרַחֲל, בְּדִינָה, בְּיוֹסֵף, וְהָאִיךְ יֵצֵא מִבֵּית אָבִיו "כִּי בְּמַקְלִי עֲבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן" (בראשית לב, י). וְיִבְרָכוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב עוֹד בָּבֹאוֹ מִפָּדֶן אֲרָם וַיְבָרֶךְ אוֹתוֹ" (בראשית לה, ט). וְכֵן יוֹסֵף, בְּאֶשֶׁת פּוֹטִיפָרֶעַ, וְהָיָה חָבוּשׁ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנִים וְאַחֲרַי כֶּף יֵצֵא וְנַעֲשֶׂה מֶלֶךְ עַל שְׁעָמַד בְּנִסְיוֹנוֹתָיו, הוּא אוֹמֵר "ה' צִדִּיק יִבְחֶן".

אֵף שְׁבִטוֹ שֶׁל לֹוִי נִתְּנוּ עֲצָמָן עַל קְדוֹשׁ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁפָשְׁהוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם מֵאִסּוֹ בְּתוֹרָה וּבְמִילָה, שֶׁכֵּן יַחֲזָקָאֵל מוֹכִיחֶן "כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים בְּיוֹם בְּחָרִי בְּיִשְׂרָאֵל וְאֶשָּׂא יָדִי לְזַרַע בֵּית יַעֲקֹב וְאוֹדַע לָהֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (יחזקאל כ, ה), מָה כְּתִיב בְּסוֹף אַחֲרָיו "וַיִּמְרוּ בִּי וְלֹא אָבוּ לִשְׁמַע אֵלַי, וְאָמַר לְשַׁפֵּךְ חַמְתִּי עֲלֵיהֶם" (יחזקאל כ, ח). מָה עָשָׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵבִיא חֶשֶׁךְ עַל הַמִּצְרַיִם שֶׁלֹּשָׁה יָמִים וְהָרַג בָּהֶן כָּל רִשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁכֵּן הוּא אוֹמֵר "וּבְכֹרֹתִי מִכֶּם הַמִּרְדִּים וְהַפּוֹשְׁעִים בִּי" (יחזקאל כ, לח), "הַתְּאֵנָה חֲנֻטָּה פְּגִיָּה" (שיר השירים ב, יג), אֵלּוֹ הַרְשָׁעִים שֶׁהָיוּ בְּיִשְׂרָאֵל, "וְהַגִּפְנִים סָמְדָר נִתְּנוּ רִיחַ" (שיר השירים ב, יג) הַנִּשְׁאָרִים שֶׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה נִתְקַבְּלוּ, "קוֹמִי לָךְ רַעֲיָתִי יִפְתִּי וְלֹכִי לָךְ" (שם), שֶׁהָיָה הִגִּיעַ קֵץ הַגָּאֻלָּה.

בני דורו, עד כמה גדול כח היצר הרע להדיח את האדם מאביו שבשמים אם לא יתגבר עליו, וכך אמר להם "כה אמר ה' אלהים ביום בחרי בישראל [הוא יום ששלח להם תחילה את נביאיו, משה, אהרן, ומרים] ואשא ידי [נשבעתי לאבות לתת את ארץ כנען] לזרע בית יעקב ואודע להם [על ידי הנביאים ששלחתי להם] בארץ מצרים", (יחזקאל כ, ה) ומה כתיב בסוף אחריו "וימרו בי ולא אבו לשמע אלי, ואמר לשפך חמתי עליהם" (שם פסוק ח), דהיינו שעל התורה היו ממרים באמרם שלא נצטוו עליה, ומחמת שעבירה גוררת עבירה, לא רצו לקיים גם את מצות מילה שנצטוו עליה. אבל אמר הקב"ה, אם ימותו בפרהסיא יאמרו המצריים, כשם שעבר עלינו כך עבר עליהם. מה עשה הקדוש ברוך הוא, הביא מכת חשך על המצריים שלשה ימים, והרג בהן [בשלשה ימים הללו] את כל רשעי ישראל שלא רצו לצאת ממצרים, כדי שיהיו קוברים את מתייהם, ולא יהיו רואים אותם המצריים, שכן הוא אומר על הגאולה העתידה "וברותי מכם [אברור מביניכם] המרדנים והפושעים בי" (שם פסוק לח), וכן היה במצרים, כמו שכתוב שם בפסוקים הקודמים "כאשר נשפטתי את אבותיכם במדבר ארץ מצרים כן אשפט אתכם" (שם פסוק לו). וכן הוא אומר "התאנה חנטה פגיה" (שם פסוק לו). וידרש "התאנה חנטה פגיה" על ישראל שנמשלו לתאנה, וה"פגים" הם התאנים הרעות, ואלו הם הרשעים שהיו בישראל, "והגפנים סמדר נתנו ריח", הם ישראל שנמשלו לגפן, והסמדר הם הענבים קודם שנעשו פרי, ואלו הם הבינונים הנשארים בחיים שעשו תשובה ונתקבלו ונגאלו ממצרים, בא משה ואמר להם ריח טוב יש בכם ואתם יושבים פה, "קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך" (שיר השירים ב, י), שהרי הגיע קץ הגאולה.

"קח את הלויים מתוך בני ישראל" (במדבר ח, ו). לכאורה המילים "מתוך בני ישראל" מיותרות. אלא הפסוק בא לבאר את מעלת הלויים, שזכו לגדולה משום שעמדו בנסיון גם כשישראל סרו מאחרי ה', וכמו שיתבאר להלן. זה שאמר הכתוב "ה' צדיק יבחן ורשע ואהב חמס שנהא נפשו" (תהילים יא, ה) [הקב"ה מביא צרות על הצדיק כדי להראות צדקו לאנשים ולזככו, ואת הרשע הוא שונא ואינו מוכיחו], והפסוק ידרש כך: "ה' צדיק יבחן", אין הקדוש ברוך הוא מעלה את האדם לשררה עד שהוא בוחן ובודק אותו בנסיון תחלה, לבדוק האם הוא עומד בצדקו, וכיון שהוא עומד בנסיונו ונשאר בצדקותו, אז הוא מעלה אותו לשררה.

וכן את [אתה] מוצא באברהם אבינו שבתחילה נסהו הקדוש ברוך הוא עשר נסיונות, ועמד בהן ונשאר בצדקותו, ואח"כ ברכו, שנאמר "ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל" (בראשית כד, א). וכן יצחק אבינו, נסהו הקב"ה תחילה בימי אבימלך מלך פלשתים, שהיה רעב בארץ ולא הניחו הקב"ה לרדת למצרים, והלך לפלשתים ושם סתמו לו את הבארות וגירשוהו, ועמד בנסיונו שלא להרהר אחרי הקב"ה, ואחר כך ברכו, שנאמר "ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שערים ויברכהו ה'". וכן יעקב אבינו נסהו הקב"ה תחילה בכל אותן הצרות, בעשו שרדף אחריו להרגו, ברחל - שרימהו לבן ונתן לו את לאה במקומה, והוצרך לעבוד בשביל רחל שבע שנים, וגם ניסה אותו בדינה - שטימא אותה שכם בן חמור, וביוסף שנמכר למצרים לעבד, והאיך יצא יעקב מבית אביו יצחק, שלא היה לו ממון ונכסים, וכמו שאמר "כי במקלי עברתי את הירדן" (בראשית לב, י), ואחר כל הנסיונות הללו [שעמד בהם ונותר באמונתו] ברכו הקב"ה, כמו שנאמר "וירא אלהים אל יעקב עוד בבאו מפתן ארם ויברך אותו" (בראשית לה, ט). וכן יוסף הצדיק, ניסהו הקב"ה תחילה באשת פוטיפרע שהסיתה אותו לעבירה, ואחריו כשהעלילה עליו שרצה להכריח אותו לעבירה, הכניסו פוטיפרע לבית האסורים, והיה חבוש שנים עשרה שנים בבית האסורים, ואחר כך כשפתר את חלומות פרעה, יצא משם ונעשה מלך על מצרים, ולכל זאת זכה על [משום] שעמד בנסיונותיו. הוי אומר [זה מה שאמר הכתוב] "ה' צדיק יבחן" (תהילים יא, ה).

המדרש מבאר בדרך זו גם את בחירתם של שבט לוי לשרת במקדש: אף שבטו של לוי זכו לגדולתם מחמת שנתנו עצמן על קדוש שמו של הקדוש ברוך הוא, שכשהיו ישראל במצרים, מאסו בני שאר השבטים תחילה בתורה באמרם שלא נצטוו עדיין עליה, ואחר כך מאסו גם בברית מילה שנצטוו עליה, וביקשו להיות כמו המצריים. שכן מצאנו שהיה יחזקאל מוכיחן [את

אָבֵל שָׁבֵטוֹ שֶׁל לֹוִי כָּלָם צַדִּיקִים הָיוּ, וְהָיוּ עוֹשִׂים אֶת הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר "כִּי שָׁמְרוּ אֶמְרַתְךָ וּבְרִיתְךָ יִנְצְרוּ" (דברים לג, ט), זֶה הַמִּילָה. וְלֹא עוֹד אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הָעֶגְלָה לֹא נִשְׁתַּתְּפוּ שָׁם שָׁבֵטוֹ שֶׁל לֹוִי, שֶׁנֶּאֱמַר "וַיַּעֲמֵד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאסְפוּ אֵלָיו כָּל בְּנֵי לֹוִי" (שמות לב, כו), כִּיּוֹן שֶׁאִמְרָם לֹוִי מֹשֶׁה "שִׁימוּ אִישׁ חֶרְבוֹ עַל יָרְכוֹ" (שמות לב, כז), מָה עָשׂוּ, שָׁמָּה חֶרֶב עַל יָרְכָם וְלֹא נִשְׂאוּ פָנִים, וְכֵן מֹשֶׁה מְבָרְכָם "הָאֵמֶר לְאֲבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רָאִיתִיו" (דברים לג, ט) וְכִיּוֹן שֶׁרָאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁכָּל צַדִּיקִים נִסָּה אוֹתָן וַעֲמָדוֹ בְּנִסְיוֹנָן, שֶׁנֶּאֱמַר "אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ בְּמִסָּה" (דברים לג, ח). מִיָּד אָמַר "וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם" (במדבר ח, יד). לָקִים מָה שֶׁנֶּאֱמַר "ה' צַדִּיק יִבְחֶן" (תהילים יא, ה).

אָבֵל הַרְשָׁעִים כְּתִיב בָּהֶם "וּרְשָׁע וְאֶהֱבֶה חֶמְסָה שֶׁנֶּאֱמַר נִפְשׁוּ" (שם), אָמַר דָּוִד, "אֲשֶׁרִי כָּל יָרֵא ה' הִהְלֵךְ בְּדַרְכָּיו" (תהילים קכח, א).

אבל שבטו של לוי כולם צדיקים היו גם במצרים, והיו עושים את מצוות התורה, כמו שנאמר על הלויים בהיותם במצרים "כי שמרו אמרתך [זו התורה] ובריתך ינצרו" (דברים לג, ט), זו המילה. ולא עוד אלא שבשעה שעשו ישראל את העגל לא נשתתפו שם שבטו של לוי, שנאמר "ויעמד משה בשער המחנה ויאמר מי לה' אלי ויאספו אליו כל בני לוי" (שמות לב, כו), כיון שאמר להם משה "שימו איש חרבו על ירכו עברו ושובו משער לשער במחנה והרגו איש את אחיו ואיש את רעהו ואיש את קרבו" (שם פסוק כז), מה עשו, שם חרבם על ירכם ולא נשאו פנים מלהרוג את החוטאים, כמו שנאמר "ויעשו בני לוי כדבר משה ויפל מן העם ביום ההוא כשלושת אלפי איש" (שם פסוק כח). וכן משה מברכם "האמר לאביו ולאמו לא ראיתיו" (דברים לג, ט), שהרגו אף את אבי אמם מישראל ואחי אמם מישראל. וכיון שראה הקדוש ברוך הוא שכלם צדיקים, ששמרו את התורה ואת ברית המילה, אז ניסה אותם במעשה העגל אם ישאו פנים לחוטאים, ועמדו בנסיון, כמו שנאמר בשבט לוי "אשר נסיתו במסה" (שם פסוק ח), מיד אמר הקב"ה למשה [בפרשתנו] "והיו לי הלויים" (במדבר ח, יד), לקיים מה שנאמר "ה' צדיק יבחן" (תהילים יא, ה).

אבל הרשעים כתיב בהם המשך הפסוק "ורשע ואהב חסם שנה נפשו", ואין הקב"ה מנסה אותם בכלל, וממילא אינם זוכים לגדולה. אולם הצדיקים עומדים בנסיון, מחמת חביבותם לפני הקב"ה, ובשכר עמידתם בנסיון, הם זוכים לגדולה, כמו שאמר דוד "אשרי כל ירא ה' ההלך בדרכיו. יגיע כפך כי תאכל אשריך וטוב לך", (תהילים קכח, א-ב) שירא ה' ההלך בדרכי ה' ונותר בנאמנות, הוא זוכה לשכר טוב, בזכות יגיע כפו. וכך גם הלויים נקראו "יראי ה'", שזכו לחביבותם ולשרת במקדש, מפני שעמדו בנסיונות.

זכרון לצדיקים

תולדות חייהם של גדולי ישראל הם ספרי המוסר הטובים ביותר.
(חזון איש)

מן המדות הנאות לספר בשבח החכמים והצדיקים כמו שנאמר
"וְיִתְקַרְּבוּ בְּעֵינֵי הָעָם" (שם פסוק כז)

כ"ח סיון תרל"ג: הרה"ק רבי משולם פייש ב"ר מרדכי הלוי מטאהש זיע"א (חלק ב')

מעשיהם של צדיקים

הרה"ק רבי משולם פייש ב"ר מרדכי הלוי מטאהש זיע"א

יכול לעזור לכם, ורק עצה אחת אוכל ליתן לכם, הנה תלמידי הרב מטאהש נוסע הנה מדי שנה בשנה לחג הסוכות, וכאשר יהיה פה תשתדלו אצלו, ותבקשו ממנו שכאשר יסע חזרה לביתו, יסע דרך עירכם הקרובה לכאן, ויבקר בביתכם, ויאכל איזו סעודה אצלכם, ואשר תפעלו זאת אצלו, בטוח אני בעז"ה שבזכותו תיפקדו, ותיושעו בזש"ק במהרה". וילכו ויעשו כעצת רבם, ותיכף כאשר הגיע שמה הרה"ק מטאהש, הלכו והפצירו בו, ודיברו על ליבו שיתרצה לבוא לבקרם בביתם בעיר הסמוכה, ויאכל איזו סעודה אצלם, ולא הגידו לו מטרת הזמנתם אותו אצלם. אך הרה"ק מטאהש סירב בכך, באומרו כי מה היום מזוימים שיסע דרך עירם. אך החסידים ואנשי ביתו של הרה"ק מטאהש, אשר שמעו את דבר רביה"ק מדינוב, שבזה יזכו להיפקד בזש"ק, עמדו גם הם והפצירו ברבם שיסע אליהם ויסעד אצלם. והסכים לכך הרה"ק מטאהש, ואמר שישתדל לנסוע דרך עירם, ויתפלל שמה תפילת שחרית, ובאם תמצא דירתם חן בעיניו, אף יסעוד אצלם פת שחרית.

אחרי החג, חזר הרה"ק מטאהש לביתו, וקיים את דברו, ונסע דרך עירם, והתפלל שמה תפילת שחרית, ואח"כ נכנס לביתו של אותו חסיד, והלך מחדר לחדר, ומהבית לחצר, ויפן

לדרכו למעזאלאברייץ ליוה"כ, ואחר יוה"כ המשיך משם לדינוב, ובאמצע הדרך היה שם נחל קטן, ואירע אז שעלו אז המים על כל גדותיו, ושטף את כל שטח האדמה אשר סביבו, וגם את הדרך אשר ילכו בה לדינוב, ולא היה שום אפשרות לנסוע לדינוב, והוכרח רביה"ק לחזור לביתו לטאהש, והגיע בחזרה לביתו בערב סוכות לפנות ערב, ואז ראה את רוח קדשו של רביה"ק, שציווהו לבנות סוכה בביתו בטאהש, כי בהגיעו חזרה לביתו לעת ערב, טרם התקדש החג, כבר לא היה סיפק בידו לבנות סוכה לימי החג. (מלוה-מלכה מוצש"ק

פ' קרח תשע"ד)

סענדי ואושעה

אחד מחסידי רביה"ק מדינוב, היה חשוך בנים ל"ע שנים רבות, והיה גר בעיר הסמוכה לדינוב, ובכל פעם בבואו אל רביה"ק בדינוב, נכנס להזכיר את עצמו להיושע ולהפקד בזש"ק, אך רביה"ק מדינוב לא השיב לו כלום. שנה אחת נסע לראש השנה לדינוב אל רביה"ק עם זוגתו, ובערב ר"ה נכנס עם זוגתו אל הקודש פנימה עם פיתקא, ובבקשה שיושע ויפקד בזש"ק, וזוגתו התעקשה ואמרה, שזה הרבה פעמים שהזכירו את עצמם, ועוד טרם נושעו, ועכשיו אינה יוצאה מחדרו של רביה"ק, עד שיבטיח לה שתיושע בזש"ק במהרה. ויען רביה"ק ויאמר לה: "איני

רבו המובהק

הרה"ק זיע"א היה תלמידו של הרה"ק רבינו רבי דוד מדינוב זיע"א, והתקשרותו לרבו היתה ע"פ דבר הרה"ק מצאנו זיע"א, כי בימי בחירתו נסע לחפש רבי' השייך לשורש נשמתו, והגיע אל הרה"ק מצאנו זיע"א, והרה"ק מצאנו הרגיש מיד את מטרת בואו, ואמר לו שרביה"ק מדינוב הוא הרבי שלו, השייך לשורש נשמתו. (מלוה-מלכה מוצש"ק פ' קרח תשע"ד)

וסוכה תהיה לצל לחסות מזרם

הרה"ק זיע"א היה נוסע בכל שנה ושנה אל רבו רביה"ק מדינוב לימי חג הסוכות, והיה נוסע מקודם ליוה"כ לעיר מעזאלאברייץ אצל חסידיו, ואחרי יוה"כ נסע משם לחוג את חג הסוכות בדינוב, אצל רבו רביה"ק מדינוב, ושם בנה סוכה לעצמו. בשנה אחת כשהיה אצלו בחג הסוכות, שאלו רביה"ק מדינוב, האם טרם נסיעתו הוא עושה סוכה בביתו בטאהש, והשיב לו רביה"ק, שאינו עושה סוכה בביתו, כיון שהוא נוסע בכל שנה ושנה לכל ימי החג לדינוב, ואין לו צורך בבניית סוכה בביתו. ויאמר לו רביה"ק מדינוב, שאע"פ שהוא נוסע מביתו לסוכות, יעשה בביתו סוכה נאה כדבעי. בשנה הבאה, טרם יצא רביה"ק בדרכו, בנה סוכה לעצמו לקיים ציווי של רבו, ואח"כ יצא

בביתו, יען כי אמר לו רבו רביה"ק מדינוב, שבזאת יוושע ויפקד בזש"ק, ואל נא תעבור מעל עבדך, וסעדני ואושעה בזש"ק. וכמו כן הוסיפו החסידים של הרה"ק מטאהש, להפציר אצל רבם, שיתרצה לאכול בביתם, בעבור תתברך נפשם בזש"ק.

השיב לו הרה"ק מטאהש, ואמר לו שבתנאי זה הוא מוכן לסעוד בביתו, רק אם הוא מסכים שכעת חיה יוולד לו בן... אם יסכים לתנאו זה יתרצה לסעוד אצלו. ואמר החסיד שהוא ודאי מסכים לכך, והוסיף הרה"ק מטאהש לברכו שיפקד בזש"ק, וסעד שם בביתו, ואח"כ חזר לביתו בטאהש.

ואכן לשנה הבאה נולד לו בן זכר, בברכת הרה"ק מטאהש. ויגדל הילד, והגיע לגיל שהיה צריך להתייצב לגזירת הצבא, ויסע החסיד אל הרה"ק רבינו רבי צבי אלימלך מבלאזשוב זיע"א, (ברביה"ק מהר"ד מדינוב זיע"א), והזכיר את בנו אשר נולד

כה וכה, והיה נראה כמחפש דבר מה. אח"כ שאל הרה"ק מטאהש את החסיד: "הן חיפשתי בכל חדר וחדר, ולא מצאתי היכן מונחת העריסה עבור התינוקות שלכם". ויען החסיד ויאמר, שאכן עדיין אין לו עריסה לתינוק, כי עוד טרם נפקד בזש"ק ל"ע.

כשמוע כן הרה"ק, פנה תיכף לצאת מביתם חוצה, ואמר שאם כן, שעוד טרם נושעו בזש"ק, לא יוכל לסעוד אצלם, כי כתיב "אל תלחם את לחם רע-עין" (משלי כג, כ), ומי שאין לו בנים נקרא רע-עין ואכזר, וכמו שאמרו חז"ל בסנהדרין (לו, ב), שאין מושיבין בדיני נפשות זקן מופלג, לפי שכבר שכח צער גידול בנים, ולא מי שאין לו בנים, שכל אלו האכזריות מצויה בהם, ולכן לא יוכל לסעוד אצלם.

ויתחנן החסיד שוב אל הרה"ק, ויגד לו, שבעבור הדבר הזה הזמינו הנה לסעוד

חולדות חייהם של גדולי ישראל הם ספרי המוסר הטובים ביותר. (חזון איש)

זכרון לצדיקים

מן המדות הנאות לספר בשבח החכמים והצדיקים כמו שנאמר "חזקו כבדם קבוצה" (משלי כה, כז) (שערי תשובה לרבינו יונה ספר חתם סופר אור חיים)

ל' ניסן (ר"ח אייר) תרפ"ד: רבי מאיר יחיאל שפירא זצ"ל האדמו"ר מדרוביץ

אחרי שמונה שנות ישיבה בוינא עלה ארצה בשנת תרפ"ב, מספר ימים לפני חג הפסח הגיע לירושלים בלוויית אמו הישישה הרבנית פגלה בת התשעים.

בירושלים נתגלה במלוא זוהרו, אנשי ירושלים דבקו בו באהבה כנה, כי במידותיו הנעלות שימש כמופת לאנשי ירושלים.

קירב כל איש שבא עמו במגע, שאל בשלום כל אדם והתמסר כולו לשיובה של הארץ, דברי זקנו מסדיגור שאמר עליו בהיותו עוד נער, שכולו טוב הוא נתקיימו במילואם, שכן טוב היה לשמים ולבריות. חיבב מאוד את חיי העמל והעבודה, גם את בניו חנך לעבודה ולמלאכה. אהב את השלום ועודדו, גם חיבר קונטרס קטן המדבר משלום, בשם "שלום ואחדות", בשנת תרפ"ג חלה במחלה אנושה, לפי עצת רופאיו יצא לווינא.

אחרי שנותח לא רצה להישאר בווינא אפילו יום אחד יותר ממה שהיה בהכרח, מפני שגעגועיו לירושלים גרמו להרעת מצבו.

כשעלה על האניה בדרכו חזרה ארצה קרנו פניו ובריאותו חזרה אליו. אחרי שהיה קצרה בירושלים חזרה אליו מחלתו וביתר שאת, בל' בניסן הוא ר"ח אייר, יצאה נשמתו בקדושה ובטהרה, כל אנשי ירושלים באו לחלק לו כבוד אחרון, הובא לקבורה בהר הזיתים.

(חכמי ישראל - ר' דוד הלחמי)

בן בנו של האדמו"ר רבי חיים מאיר יחיאל ממגליניצא, נכדו של המגיד הקדוש מקוזניץ. מהאישים הנעלים בעולם החסידי, בעל מדות נעלות ותרומיות, אוהב ישראל, עניו וצנוע, חונן דל וגומל חסד. בבית אבי אמו האדמו"ר רבי אברהם יעקב מסדיגור, השתלם בתורה ובחסידות, באישיותו התרכזו שברון הלב של בית קוזניץ יחד עם האצילות הממלכתית של בית רוזין. אחרי פטירתו של אבי זקנו מסדיגור, עבר עם אביו האדמו"ר רבי אבי עזרא זליג לעיר סטריא שבגליציה, ואחרי פטירת אביו התיישב בעיר הנפט הפולנית דרוביץ. רבי מאיר יחיאל לא רצה לנהוג ברבנות, אך חותנו האדמו"ר מבוהוש כפה עליו את האדמוניות, והוא בכה ואמר: אלו גזר עליי להיות סבל הייתי מקבל את הגזרה בשמחה מאשר להיות אדמו"ר, חסידיו הקימו לו בית מדרש גדול, ששימש מקום מפגש לחסידיו לתורה ולתפילה. בדרוביץ התמסר גם לעבודה ציבורית פעל להטבת מצב הנזקקים ולהרמת קרן התורה. הקים ישיבה בבית מדרשו וגדולי תורה שימשו כרמ"ם.

עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה עבר לווינא. שם יסד חברה בשם "ישוב ארץ ישראל". אהבתו לארץ ישראל עברה כל גבול, כל יום השתוקק לעלות ארצה בכוונה לחיות בה כאדם פשוט בלי האיצטלא הרבנית.

ד' אמות של הלכה

מדיני תפילין (מהגאון רבי מאיר מאזוז זצ"ל)

מניחים התפילין ?

תשובה: ירים ידו כלפי מעלה, ואז באמצע הזרוע יראה שיש בשר שרירי, והוא בערך כחצי זרוע - רביע מכאן רך ורביע מכאן רך והקיבורת השרירית באמצע.

סידור התפילין במראה

שאלה: האם יש בעיה להסתכל במראה לצורך סידור התפילין?

תשובה: אין איסור.

תיקון לאיטר שהניח בשמאל

שאלה: איטר שבמשך כשלוש עשרה שנה הניח תפילין ביד שמאל מחוסר ידיעה, מהי תשובתו ותיקונו?

תשובה: אם הוא חצי איטר - יתקן להבא ודיו, ואם הוא איטר גמור - ילמד הלכות תפילין בעיון.

מקום הקיבורת

שאלה: איך אדע מהו מקום התפוח שבזרוע הנקרא "קיבורת" שעליו